

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Autor: MUDr. Mgr. Daniel Mališ, LL.M.

Název práce: Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví

Rozsah práce: 210 stran vlastního textu a včetně seznamu literatury a cizojazyčného abstraktu 230 stran

Datum odevzdání práce: červenec 2020

Studijní program: Teoretické právní vědy (občanské právo)

Vysoká škola: Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Oponent: Doc. JUDr. Tomáš Doležal, PhD., LL.M.

Pracoviště: Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i.

I.

K charakteru disertační práce obecně

Autor si zvolil velmi zajímavé a aktuální téma, které vyniká svou interdisciplinarností. Odškodňování újmy na zdraví je zajímavé z mnoha pohledů – právního, etického i medicínského. Autor se vědomě oprostil od zajímavých právněteoretických úvah o problematice odškodňování nemajetkových újmy a věnuje se pouze problematice existence a nastavení metodiky k odškodňování újmy na zdraví. Samotné téma uchopil autor dobře a vznikla velmi zajímavá práce, která ovšem má s klasickou „civilistikou“ jen máloco do činění.

Podle pravidel doktorského studia na UK je „cílem doktorského studijního programu „Teoretické právní vědy – Občanské právo“ vědecká tvůrčí činnost a vzdělávání odborníků a akademických pracovníků s vědeckým přístupem k řešení teoretických a praktických problémů z oblasti občanského práva“. Obdobně zákon o vysokých školách v § 47 odst. 1 obecně konstatuje, že „doktorský studijní program je zaměřen na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo na samostatnou teoretickou a tvůrčí činnost v oblasti umění“. Předpokládá se tak, že disertační práce, coby výsledek (autorského) doktorského studia, bude ukazovat a prokazovat, že její autor má určitý stupeň znalostí (vyšší než je potřebný u diplomové práce), orientuje se v literatuře k danému tématu, má povědomost o významných o zahraničních trendech a navíc prokáže kritické a tvůrčí myšlení, byť samozřejmě různé úrovně podle osobního nastavení každého jednotlivce. Současně je

nutno mít za to, že disertační práce má prezentovat rozsah znalostí autora, kritické zhodnocení předkládané materie a zcela jistě by neměla být pouhým stručným shrnutím obecně známých faktů. Je otázkou, zda všechny shora uvedené předpoklady byly u oponované disertační práce naplněny, neboť jde z velké části pouze o kritiku Metodiky. Odhlédneme-li od toho, že chybí rozsáhlejší komparace, je výsledek je kvalitním kritickým pojednáním, které najde své další uplatnění.

Předložená disertační práce, podle mého názoru, nenaplnuje všechny metodologické požadavky, které lze na obdobné práce klást, ale tento nedostatek je dán již samotným výběrem tématu práce. I když jsem přesvědčen, že by i v tomto tématu mohla být v textu věnována mezinárodní komparaci větší část.

II.

Aktuálnost zpracovaného tématu

Zvolené téma je velmi aktuální a předložená práce by mohla přispět k tomu, aby bylo možno o problematice Metodiky vést odbornou diskuzi.

Předložené disertační práci nelze vytýkat, že by opominula nějaké zásadní téma v dané oblasti.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Z pohledu metodologického standardu mám za to, že práce využívá řádně vědecké postupy tak, jak je to žádoucí a běžné při sepisu disertační práce. Jediným nedostatkem je skutečnost, že v rámci disertační práce se předpokládá, že autor provede komparaci se zahraničními právními řády, což se v této práci nestalo na dostatečné úrovni. Nelze popřít, že autor v některých případech se zahraničními prameny pracuje, ale pouze útržkovitě. V rámci zpracování tohoto tématu považuji za vhodné, že autor nejen podrobuje analýze stávající úpravu Metodiky, ale rovněž navrhuje jiná řešení.

IV.

Připomínky k textu

V zásadě lze konstatovat, že k tématu jako takovému nemám závažnější připomínky a text považuji za podnětný pro případnou revizi Metodiky. Osobně jsem ale přesvědčen, že takto pojatý text by neměl být tématem disertační práce, neboť se věnuje z velké části tématu, které není právní. Proto by samotné pojednání o Metodice mělo být zařazeno do širšího kontextu problematiky odškodňování nemajetkových újem. Autorem široce kritizovaná výše odškodnění u bolestného i ZSÚ je totiž spíše rozhodnutím politickým (společenským), než právním. O nastavení výše odškodnění by se tedy měla vést společenská debata a nikoliv tvrdit, že výše je nedostatečná. Možná by v tomto případě bylo vhodné také uvést nějaké mezinárodní srovnání, což autor nečiní (a navíc je to velmi komplikované). Jako velmi kontroverzní vnímám kapitolu věnovanou odškodňování jiných nemajetkových újem – zejména způsobu jejich odškodňování. Jsem přesvědčen, že paušalizace těchto újem, resp. jejich odškodnění, je v rozporu s duchem OZ (koneckonců paušalizace byla také jedním z důvodů zrušení staré vyhlášky o bolestném), neboť odškodnění má být spravedlivé, tj. odrážet skutečnosti konkrétního případu. Za velmi přínosné považuji poměrně precizní analýzu judikatury NS související s odškodňováním újem na zdraví.

V.

Jazyková a grafická úroveň

Ke grafické a jazykové úrovni práce nemám zásadních připomínek. Jediným doporučením je, že autor v některých případech necituje v souladu s citačními normami a zejména u kolektivních děl často chybí odkaz na autora příslušné pasáže.

VI.

Otázky k obhajobě

Navrhuji, aby se autor v rámci ústní obhajoby vyjádřil k těmto námětům:

1. Jak vnímáte roli soudce při rozhodování o odškodňování újem na zdraví?
2. Kde jsou největší slabiny Metodiky? Co byste v rámci Vámi předestřených názorů v práci změnil nejdříve?

VII.

Závěr

Mám za to, že autor svou disertační prací doložil svoji odbornou erudici a splnění účelu doktorského studia, jak byl nastíněn výše. Proto uzavírám, že předloženou disertační práci **doporučuji** k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

Ve Veltrusech dne 1. 9. 2020

Doc. JUDr. Tomáš Doležal, PhD., LL.M.